

UDKAST 04.09.2017 (tilrettet efter styregruppemødet 23.08)
Uddybet ansøgning Frikommunenetværket "Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde"

Titel på forsøg	Tilkøbsydelse efter Servicelovens § 85
Deltagerkommuner	Aabenraa Kommune Herning Kommune Holstebro Kommune (Tovholder) Randers Kommune? Skive Kommune?
Kontaktperson	Christina Nielsen Tlf. 96 11 40 15 E-mail: Christina.Nielsen@holstebro.dk Dennis Østerdal Nielsen Tlf. 25 76 48 50 E-mail: Dennis.Osterdal.Nielsen@holstebro.dk

Ansøgning sendes til:

Ansøgning sendes på mail til: p-handicap@sm.dk, med kopi til hfp@sm.dk

Uddybet ansøgning

Deltagerkommunerne beskriver i denne ansøgning de oplysninger, som Børne- og Socialministeriet har bedt om i de tilsendte retningslinjer fra d. 22. juni 2017. Ansøgningen er inddelt i samme afsnit som i retningslinjerne.

Det skal bemærkes, at deltagerkommunerne løbende vil orientere det politiske niveau om arbejdet i forsøget.

§ 15, stk. 2, nr. 1 om, at tilkøbsydelse ikke må træde i stedet for ydelse, som borgeren er berettiget til efter lov om social service eller anden lovgivning:

Målgruppe

Forsøgets målgruppe er borgere, der er visiteret til ydelse efter Servicelovens § 85 uanset boform, og som er bosat i en af deltagerkommunerne.

Det kan eksempelvis dreje sig om borgere med udviklingshæmning og borgere med erhvervet hjerne-skade

Målgruppen får gennem forsøget mulighed for tilkøb og merkøb af ydelse efter servicelovens § 85.

Typer af tilkøbsydelse

Kommunerne tilbyder følgende typer af tilkøb:

- Pædagogisk ledsagelse. Der er tale om ledsagelse til gøremål og aktiviteter i borgernes hverdag samt til længerevarende ture og ferier. Kommunerne er bekendt med, at Lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse træder i kraft pr. 1/1-2018, og at det kan få en betydning for efterspørgsel og køb af ledsagelse til ture og ferier med overnatning.
- Praktiske opgaver. Er der tale om borgere, der både er visiteret til ydelser efter Servicelovens §§ 83 og 85, og i forvejen modtager praktisk hjælp efter § 83, vil dette tilkøb blive tilbudt som en § 83 tilkøbsydelse. Dette er både med til at sikre, at det er kendt personale, som leverer ydelsen, og at tilkøbsydelsen ikke erstatter de ydelser, som borgeren er berettiget til.
- Personlig hjælp. Er der tale om borgere, der både er visiteret til ydelser efter Servicelovens §§ 83 og 85, og i forvejen modtager personlig hjælp efter § 83, vil dette tilkøb blive tilbudt som en § 83 tilkøbsydelse. Dette er både med til at sikre, at det er kendt personale, som leverer ydelsen, og at tilkøbsydelsen ikke erstatter de ydelser, som borgeren er berettiget til.

Da det er vigtigt, at der er plads til at honorere særlige specifikke ønsker fra borgerne, beskrives tilkøbsydelseerne ikke mere detaljeret. Det vil også være forskelligt, hvad den enkelte ønsker og vælger, at tilbyde inden for de nævnte tilkøbsydelse.

Tilrettelæggelse af ordningen

For at sikre at tilkøbsydelse ikke erstatter de ydelser, borgeren er berettiget til efter Serviceloven eller anden lovgivningen, vil der i tilrettelæggelsen af ordningen blive iværksat følgende tiltag:

- **Placering af administrationen af tilkøbsydelse i leverandørledet**. Denne tilrettelæggelse betyder, at myndighedsafdelingen ikke bliver en aktiv part og vil være med til at sikre, at tilkøbsydelseerne ikke kommer til at erstatte de ydelser, borgeren er berettiget til.
- **Indledende afklaring af om borgeren er i målgruppen, og om borgeren allerede er berettiget til ydelsen, der ønskes som tilkøb**. Dette vil ske med udgangspunkt i den afgørelse om hjælp, som borgeren har modtaget fra handlekommunen. Hertil vil VUM-udredningen (voksenudredningsmetoden), borgerens § 141 handleplan og eventuelt også planen fra leverandøren (samarbejdsplan/pædagogisk plan) blive inddraget. Ved tilfælde af tvivl, om hvorvidt et ønsket tilkøb er indeholdt i en visiteret ydelse efter Serviceloven, tages kontakt til myndighedsafdelingen i borgerens handlekommune.

Endvidere spiller kvalitetsstandarderne på området en vigtig rolle, da de indeholder det politiske vedtagneservice-niveau for det givne område og angiver hvilke støttemuligheder, der findes inden for området. Hvordan støtten udmåles i forhold til den enkelte borger vil afhænge af den konkrete plan, som leverandøren udarbejder i samarbejde med borgeren.

- **Indgåelse af aftale om tilkøb**. Før levering af et tilkøb skal borgeren eller borgerens pårørende/værge skrive under på, at borgeren er indforstået med købet, (dette punkt uddybes i afsnittet om formidlingsprocessen på side 4).
- **Udarbejdelse af en instruks til de kommunale medarbejdere om de indledende procedurer**. Der er tale om procedurer i forhold til, hvordan der skal handles, og hvad der skal undersøges, når en borger eller pårørende henvender sig vedrørende et ønsket tilkøb.

I Instruksen vil medarbejderne også blive informeret om den løbende dataindsamling og krav i forhold til status og opsamling. Hertil at tilkøbsaftalen skal indgås, der hvor borgeren bor, og er uden myndighed som part.

- **Årlig orientering og status til det relevante politiske niveau i den enkelte kommune.**

§ 15 stk. 2. nr. 7, om pligt til at udarbejde kvalitetsstandarder:

Tilrettelæggelsen af processen

Med henblik på at efterleve kravet om udarbejdelse af kvalitetsstandarder for de ydelser efter SEL § 85, som kommunerne tilbyder som tilkøb, vil følgende ske:

- Hver kommune udarbejder kvalitetsstandarder for de tilkøb, der udbydes. Udbuddet afhænger af efterspørgslen på tilkøb fra borgerne, og af hvad kommunerne ønsker og vælger at tilbyde som konkrete tilkøb inden for de nævnte tilkøbstyper. Den enkelte kommune er ansvarlig for at sende standarderne ind til Børne- og Socialministeriet. Dette sker forud for, at borgeren modtager tilkøbet. Standarden indeholder en beskrivelse af målgruppen, indholdet, omfanget, udførelsen af hjælpen mm.

I de tilfælde hvor borgerens handlekommune er en anden end opholdskommunen, anmoder frikommunen (opholdskommunen) borgerens handlekommune om udarbejdelse af en kvalitetsstandard på det specifikke tilkøb, som borgeren ønsker at købe. Frikommunen medsender en skabelon og står for administrationen, således at det er frikommunen, der sender standarden ind til ministeriet.

Kommunerne sikrer, at den pågældende kvalitetsstandard for et specifikt tilkøb er udarbejdet og forelagt, inden borgeren kan modtage tilkøbet.

- Som en del af den normale årlige opfølgning på borgernes bevilliger og ydelser ved den enkelte kommune, vurderes hvilke ydelser, der er berettiget som tilkøbsydelser. Dette er med til at sikre, at der ikke sker opgaveglidning.
- Kommunernes instruks til de kommunale medarbejdere indeholder information om procedurerne vedrørende kvalitetsstandarderne for tilkøbsydelserne.

§ 15, stk. 2, nr. 2-4 om prisfastsættelse:

- 1) *Prisen på tilkøbsydelsen skal afspejle de gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at tilrettelægge og levere tilkøbsydelsen.*
- 2) *Konkurrenceforvridende effekter og krydssubsidiering må ikke forekomme.*
- 3) *Kommunalbestyrelsen må ikke opnå en økonomisk fortjeneste på tilkøbsydelser eller opkræve en lavere pris, end omkostningerne til tilrettelæggelse og levering af tilkøbsydelserne kan begrunde.*

Fastsættelse af pris

Prisfastsættelsen tilrettelægges med udgangspunkt i gældende vejledning omkring fritvalgstaksterne i kommunen. Der er tale om takster, der er fastsat på baggrund af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, som den kommunale leverandør har ved at producere og levere en ydelse.

Dette er med til at sikre, at priserne kommer til at afspejle kommunens reelle omkostninger ved tilrettelæggelse og levering af tilkøbsydelsen, og at borgeren ikke betaler mere end omkostningerne kan begrunde. Priserne gennemgås eventuelt af en revisor. (Holstebro Kommunes revisionsgodkendelse vedlagt).

Der sker en årlig regulering af fritvalgstaksterne og således også en justering af prisen for tilkøbsydelser. Bliver kommunerne bekendt med, at der er misforhold mellem prisen og de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, justeres prisen også.

Følgende prisberegning er fra Holstebro Kommune, hvor den første kolonne er for de aktuelle priser, som er revisorgodkendte, og den sidste er fremskrivninger.

	2017	2018 (fremskrivning)
Tilkøbsydelse, hverdagstimer	358 kr.	365 kr.
Tilkøbsydelse, øvrig tid	461 kr.	469 kr.

Forebyggelse af konkurrenceforvridning og sikring af lige forhold

For at undgå konkurrenceforvridende effekter og for at sikre, at de private virksomheder har lige adgang til at tilbyde borgere disse ydelser, så vil borgerne også blive informeret om muligheden for tilkøb hos private leverandører. Kommunerne vil gøre opmærksom på dette i det skriftlige materiale (brochurer), som sendes eller afleveres til borgerne, og når borgerne og/eller pårørende/værge henvender sig direkte vedrørende tilkøb. Hertil vil kommunerne orientere de private leverandører i lokalområdet.

De nærmere procedurer vedrørende formidlingen af tilbuddene og sikringen af lige muligheder for kommunen og private virksomheder skrives ind i kommunernes instruks til de kommunale leverandører og medarbejdere.

§ 15, stk. 2, nr. 5 og 6, om, at borgeren skal være indforstået med tilkøbets omfang og pris, samt at tilkøbet skal ske på borgerens initiativ

Formidlingsproces

Som en del af kommunikationsindsatsen til borgerne bliver der udarbejdet en brochure, som nævnt i ovenstående afsnit. I brochuren beskrives mulige tilkøbsydelse, omfang og pris. Borgerne modtager brochuren gennem posten eller direkte fra kommunale medarbejdere/ledere, som omdeler den. Herved får borgerne lige adgang til informationen om tilkøbsydelse fra både kommunale og private leverandører.

For at sikre at borgerne er indforstået med tilkøbets omfang og pris, og at tilkøbet sker på borgerens eget initiativ, så udarbejdes der et aftalepapir forud for levering af en tilkøbsydelse, som borgeren skal underskrive.

At borgeren skal underskrive aftalepapiret kan være en udfordring i forhold til målgruppen, hvorfor dette i praksis kan være pårørende eller værge. Det er dog vigtigt, at borgeren på anden måde har givet udtryk for et ønske om at tilkøbe ydelser, således at det sikres, at købet sker på borgerens initiativ. En vurdering heraf vil ske i et samarbejde mellem det faste personale og borgerens pårørende/værge.

§ 15, stk. 2, nr. 8 og 9, om at leverandøren skal være godkendt af socialtilsynet, hvis leverandørens opgaveområde er omfattet af dette, og at personalet skal være ansat hos en leverandør, som borgeren i forvejen modtager ydelser fra.

Kommunerne sikrer, at de kommunale leverandører, som benyttes til at levere tilkøbsydelse er godkendt af socialtilsynet, og at personalet, der udfører tilkøbet, er ansat hos en leverandør, som borgeren i forvejen modtager ydelser fra.